

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 P 190002 19 Rev 2
Banjaluka, 11.03.2020. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću koje sačinjavaju sudije ovog suda i to, Senad Tica kao predsjednik vijeća, te Jadranka Stanišić i Rosa Obradović kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužilje, M.P. iz B., sa boravištem u Š. M. zastupane po punomoćniku, S. M.-B., advokatu iz B., protiv tužene, B.K., rođena P. iz B., sa privremenim boravištem u Nj., E., radi raskida ugovora, odlučujući o reviziji tužene protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 190002 19 Gž 2 od 20.06.2019. godine, na sjednici održanoj dana 11.03.2020. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužilje za naknadu troškova odgovora na reviziju.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P190002 17 P 2 od 15.12.2017. godine, odbijen je zahtjev tužilje da se tužena obaveže da joj isplati 177.905,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 10.04.2014. godine. Istom presudom tužilja je obavezana da tuženoj, na ime troškova parničnog postupka, isplati 7.230,00 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 190002 19 Gž 2 od 20.06.2019. godine, žalba tužilje je usvojena te prvostepena presuda preinačena, tako što je tužena obavezana da tužilji isplati 177.905,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 10.04.2014. godine i naknadi joj troškove parničnog postupka iznosu od 12.510,00 KM.

Tužena revizijom pobija drugostepenu presudu, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i odbije zahtjev tužilje.

U odgovoru na reviziju tužilja je predložila da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužilje kojim traži da se tužena obaveže da joj isplati 177.905,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 10.04.2014. godine, tj. od dana utuženja.

Ovako postavljen zahtjev tužilja zasniiva na tvrdnjama, da je sa tuženom dogovorila, da u njeno ime i za njen račun, tužena kupi kuću ili plac u B., tako da tužena ima gdje da bude sa porodicom, a da tužilja sa sinom ima gdje da dođe, obzirom da živi u Š.

Kako tužena nije ispunila svoju ugovorenu obavezu, već je prevarila, tako što je nekretnine u B. tužena kupila na svoje ime, srušila staru kuću i izgradila novu kuću pod krov, onemogućavajući joj da priđe nekretninama u B., tužilja zahtjevom iz tužbe traži da joj tužena vrati, odnosno isplati 177.905,00 KM, koliko je tužilja uložila na račun tužene prilikom prodaje kuće u M., O.

Po provedenom postupku prvostepeni sud je utvrdio: da je tužilja majka tužene; da među parničnim strankama nije sporno, da su roditelji tužene, M.P. i I.P. u toku 2002. godine prodali svoj stan u B. u Ulici ..., kako bi kupili nekretnine u blizini O. i na taj način riješili stanovanje svoje kćerke B.P., tada udate I.; da je shodno tome, 28.09.2002. godine zaključen kupoprodajni ugovor između M.T. kao prodavca i M.P. kao kupca, ovjeren kod javnog bilježnika u Rijeci pod brojem Ov-23160/02 kojim je M.P. kupila kuću sa okućnicom, poblje opisane u tom ugovoru u mjestu M. nedaleko od O., za kupoprodajnu cijenu od 35.000,00 EURA; da se na osnovu tog ugovora M.P. upisala kao vlasnik tih nekretnina i da je iste dala na korištenje svojoj kćerki B.P., tada udatoj I.; da je u to vrijeme M.P. živjela u Š. sa svojim suprugom I. i sinom E.; da je suprug M.P., I.P. umro u toku 2007. godine i da je M.P. u dogovoru sa svojom kćerkom B. odlučila da proda kuću u M., kako bi kupili kuću ili plac u B., a sve opet, radi potrebe kćerke B., koja je odlučila da napusti područje O.; da je 01.04.2008. godine zaključen ugovor o kupoprodaji nekretnina između M.P., zastupane po B.P. I., kao prodavca, te B.N. i D.S., kao kupaca, predmetom kojeg ugovora su nekretnine u M., za kupoprodajnu cijenu od 94.000,00 EURA; da među parničnim strankama nije sporno, da je ovaj ugovor izvršen, tako što su kupci isplatili kupoprodajnu cijenu, a M.P. im predala nekretnine u M.; da je nedugo poslije toga, 06.05.2008. godine, zaključen kupoprodajni ugovor između N.K. kao prodavca i B.P. kao kupca, zastupane po punomoćniku, A.J., broj OPU-351/08, notara Marije Markovića kojim ugovorom je N.K. prodao B.P. nekretnine u k.o. B. u naravi mala trošna kućica sa okućnicom, poblje opisana u ugovoru, za kupoprodajnu cijenu od 55.000,00 KM; da među parničnim strankama nije sporno, da je i ovaj ugovor izvršen, tako što se na nekretninama u B., konkretno u B., upisala B.P. sa 1/1 dijela; da među parničnim strankama takođe nije sporno, da je po ovlaštenju tužene, tužilja na račun tužene uložila, 12.06.2008. godine 50.000,00 EURA, a 04.07.2008. godine 214.000,00 kuna, te da je po osnovu aneksa ugovora zaključenog između M.P., kao prodavca i B.N. i D.S. kao kupaca, 30.000,00 EURA direktno uplaćeno na račun tužene; da među parničnim strankama takođe nije sporno, da je M.P. insistirala da se nova kuća u B. ne kupuje na selu, već u B. i da to ne bude montažna kuća, već da može da bude i plac na kojem će se praviti nova kuća; da je iz tih razloga, njena kćerka B.P., koja je već bila došla u B. i ponovo se udala, ovaj put za I.K., odabrala trošnu kuću u B., sa namjerom da je sruši i da se pravi nova kuća; da je po dolasku M.P. iz Š. istoj prezentovan ugovor o kupoprodaji nekretnina u B., zaključen 06.05.2008. godine, te da joj je tom prilikom B. objasnila da je ona iskazana kao kupac nekretnina u tom ugovoru, kako njena majka M.P. ne bi izgubila socijalnu pomoć u Š.; da je prilikom izgradnje kuće u B., došlo do sukoba između M.P. i njenog zeta, I.K., jer da se kuća gradila bez dozvole; da nakon toga, M.P. više nije mogla prići predmetnim nekretninama, (tj. nekretninama u B. na kojima je srušena stara trošna kuća i izgrađena nova kuća pod krov), jer da joj to brani tužena, koja sada sa porodicom živi u Nj.; da je poslije toga, M.P. izgubila i socijalnu pomoć koju je imala u Š., obzirom da je njen zet, I.K. obavijestio vlasti u Š. da je M.P. bila vlasnik nekretnina u M., O., dok je u Š. primala socijalnu pomoć; da je tužilja u toku 2009. godine podigla tužbu protiv tužene, tražeći da

joj ista vrati novac koji je uložila na njen račun, jer, da je ostala bez svog novca, da nije vlasnik kuće koja se počela graditi i da je izgubila socijalnu pomoć koju je imala u Š.; da je tužba tužilje iz 2009. godine povučena iz procesnih razloga, zbog čega je tužilja podnijela predmetnu tužbu, 10.04.2014. godine, iz istih razloga.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja prvostepeni sud je zaključio, da zahtjev tužilje nije osnovan, pa je sudio tako, što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude. Iz razloga odluke prvostepenog suda proizilazi, da je neprihvatljiva tvrdnja tužilje, da je sa tuženom dogovorila, da u ime tužilje i za njen račun, tužena kupi kuću ili plac u B., kada se ima u vidu, da tužilja nikad nije dala ovlaštenje tuženoj da zaključi takav kupoprodajni ugovor.

Cijeneći da je iznos od 177.905,00 KM tužilja dala tuženoj iz moralnih razloga, jer da je tužilja htjela da obezbjeđi tuženu, prvostepeni sud je zaključio, da shodno odredbama člana 213. Zakona o obligacionim odnosima, tužilja nema pravo da joj se vrata ta sredstva.

Drugostepeni sud nije prihvatio činjenična utvrđenja i zaključak prvostepene suda, pa je nakon ocjene provedenih dokaza, izvedenih na raspravi pred drugostepenim sudom, sudio tako, što je donio odluku kao u izreci drugostepene presude.

Iz razloga odluke drugostepenog suda proizilazi, da je između parničnih stranaka postojao usmeni sporazum (neimenovani ugovor) da se kupe nekretnine u B., odnosno izgradi kuća na kupljenom placu u B., sa namjerom da tužena ima gdje da bude sa porodicom, a da tužilja ima gdje da dođe, obzirom da živi u Š. sa bolesnim sinom čiji je staralac. Kako je tužilja ispunila svoju ugovorenu obavezu, tako što je, za kupovinu placa i kuće u B., uplatila na račun tužene, 12.06.2008. godine 50.000,00 EURA, 04.07.2008. godine 214.000,00 kuna, te shodno aneksu ugovora od 12.06.2008. godine 30.000,00 EURA, a tužena nije ispunila svoju ugovorenu obavezu, jer da nije izgradila kuću od dobijenih novaca i omogućila tužilji da boravi u toj kući, drugostepeni sud je zaključio, da je došlo do raskida ugovora između parničnih stranaka u smislu odredaba člana 124. Zakona o obligacionim odnosima i samim tim obaveze tužene, shodno odredbama člana 132. Zakona o obligacionim odnosima, da tužilji vrati uplaćena sredstva, odnosno 177.905,00 KM, koliko je tužilja tražila zahtjevom iz tužbe.

Odluka drugostepenog suda je pravilna.

Naime, odredbama člana 124. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Službeni glasnik Republike Srpske", br. 17/93, 3/96 i 74/04 - u daljem tekstu: ZOO) je propisano, da u dvostranim ugovorima kada jedna strana ne ispunji svoju obavezu, druga strana može, ako nije što drugo određeno, zahtijevati ispunjenje obaveza ili, pod uslovima predviđenim u idućim članovima, raskinuti ugovor prostom izjavom, ako raskid ugovora ne nastupi po samom zakonu, a u svakom slučaju ima pravo na naknadu štete.

Iz odredaba člana 132. stav 2. ZOO proizilazi, da ako je jedna strana izvršila ugovor potpuno ili djelimično ima pravo da joj se vrati ono što je dala.

Kada se ima u vidu: da iz iskaza tužilje saslušane u svojstvu parnične stranke proizilazi, da je tužena molila da kupi plac i naprave kuću u B., te da je pristala, s tim da te nekretnine budu njeno vlasništvo dok je živa, tako da ima gdje doći sa sinom; da iz iskaza svjedoka, S.S., sestre tužilje, proizilazi da joj je tužilja rekla da su prodali kuću u R. (misli se na kuću u M.), te da žele kupiti ili napraviti kuću u B., sa namjerom da pomogne tuženoj

i da se u toj kući okupljaju, odnosno, da u toj kući tužilja i njen sin E. imaju stan kada budu dolazili u B.; da iz iskaza I.K., muža tužene, proizilazi, da je njegova supruga B. dobila novac od majke M., kada je M. prodala kuću u M., O., a kako bi B. kupila kuću u B., te da je svo vrijeme kupovine kuće u B. B. kontaktirala sa majkom, obzirom da je M. htjela, da kada dođe na godišnji odmor ima gdje da bude, napominjući, da je do sukoba došlo kada je M. čula da se kuća gradi bez građevinske dozvole; da iz iskaza A.J., punomoćnika B.P., prilikom zaključenja ugovor o kupoprodaji nekretnina u B., dana 06.05.2008. godine, između ostalog proizilazi, da ju je B. obavijestila da je M. saglasna sa zaključenjem tog ugovora, te da je navedeni punomoćnik imala potrebu, da čim se susrela sa M., prezentira joj ugovor i pita je li sve u redu, ovaj sud nalazi, da je pravilan zaključak drugostepenog suda, da je između parničnih stranaka postojao usmeni sporazum (neimenovani ugovor) da se kupe nekretnine u B., odnosno izgradi kuća na kupljenom placu u B. sa namjerom da tužena ima gdje da bude sa porodicom, a da tužilja ima gdje da dođe, obzirom da živi u Š., te da je tužilja doznačila navedena sredstva na račun tužene, kako bi ista bila u mogućnosti kupiti plac u B. i napraviti kuću.

Kako je tužilja izvršila svoju ugovorenu obavezu, tako što je, radi kupovine nekretnina u B., na račun tužene uplatila, 12.06.2018. godine 50.000,00 EURA, 14.07.2008. godine 214.000,00 kuna, te po osnovu aneksa ugovora od 12.06.2008. godine 30.000,00 EURA, a tužena nije izvršila svoju ugovorenu obavezu, jer na kupljenom placu u B. nije izgradila kuću na način da se tužilji omogući boravak u istoj, shodno njihovom dogovoru, takođe je pravilan zaključak drugostepenog suda, da je došlo do raskida sporazuma između parničnih stranaka, pa samim tim i obaveze tužene da tužilji vrati sredstva koja joj je tužilja uplatila na ime kupovine, i to u iznosu od 177.905,00 KM, koliko je tužilja tražila zahtjevom iz tužbe.

Ovakav zaključak se ne dovodi u pitanje revizionim prigovorima, da je sud na osnovu subjektivnog osjećaja, a ne prava udovoljio zahtjevu tužilje, jer iz razloga odluke drugostepenog suda jasno proizilazi, da je ista donesena tako, što je taj sud na potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio materijalno pravo.

Kako je za odluku u ovoj pravnoj stvari irelevantno, da li tužilja teško živi u Š. ili ne, to se neosnovanim ukazuju revizioni prigovori istaknuti u tom pravcu.

Imajući u vidu date razloge na kojima se temelji stav ovog suda u pogledu osnovanosti zahtjeva tužilje, takođe su neosnovani revizioni prigovori, da je tužilja učinila poklon tuženoj, kada je, radi kupovine kuće u B., istoj doznačila određena sredstva.

Kod takvog stanja stvari, irelevantni su revizioni prigovori, da tužena nije dokazala neblagodarnost, jer je slijedom datih razloga evidentno da između parničnih stranaka nije bio zaključen ugovor o poklonu.

Kako je raskid sporazuma između parničnih stranaka prethodno pitanje u ovoj pravnoj stvari, takođe su neosnovani revizioni prigovori, da zahtjevom iz tužbe tužilja nije tražila raskid tog sporazuma i da se odlukom suda ne utvrđuje raskid sporazuma kao uslov za obavezu tužene da tužilji isplati tražena novčana sredstva.

Imajući u vidu date razloge, ovaj sud nalazi da se revizijom tužene ne dovodi u pitanje zakonitost i pravilnost odluke drugostepenog suda, pa kako ista nije zahvaćena nedostacima na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je primjenom člana 248. Zakona o parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), odbiti reviziju tužene i donijeti odluku kao u izreci ove presude.

Obzirom da troškovi odgovora na reviziju ne spadaju u troškove koje ima u vidu odredba člana 387. ZPP, to je ovaj sud odbio zahtjev tužilje da joj se naknade troškovi odgovora na reviziju.

Predsjednik vijeća
Senad Tica

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić